



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 218/06-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. júna 2006 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. S. U., bytom K., zastúpeného advokátkou Mgr. H. S., B., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 166/90 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. S. U. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. júna 2006 doručená sťažnosť Ing. S. U., bytom K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou Mgr. H. S., B., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 166/90.

Sťažovateľ uviedol, že 20. septembra 1990 podal na vtedajší Obvodný súd Bratislava IV návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) voči svojej bývalej manželke ako odporkyňi. Podľa vyjadrenia sťažovateľa namietané konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 4 C 166/90 bolo právoplatne skončené 13. apríla 2006, keď nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť uznesenie o zastavení konania. Sťažovateľ uviedol, že konanie na okresnom súde trvalo viac ako 15 a pol roka, pričom okresný súd až rozsudkom z 26. novembra 2002 rozhodol o vyporiadaní BSM, ale odporkyňa proti výroku o vyporiadaní nehnuteľností patriacich do BSM, ako aj proti výroku o trovách konania podala odvolanie. O odvolaní rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) 7. apríla 2005 tak, že rozsudok v napadnutej časti zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Podľa vyjadrenia sťažovateľa sa po vrátení veci prvostupňovému súdu uskutočnili na okresnom súde dve pojednávania, a to 17. januára 2006 a 30. marca 2006. Na pojednávaní 17. januára 2006 účastníci konania žiadali o odročenie pojednávania z dôvodu prebiehajúcich mimosúdnych rokovaní o vyporiadaní BSM. Vzhľadom na to, že účastníci konania sa 15. marca 2006 dohodli na vyporiadaní BSM, sťažovateľ vzal svoj návrh späť a okresnému súdu navrhol, aby konanie zastavil. Okresný súd návrhu sťažovateľa vyhovel a na pojednávaní 30. marca 2006 konanie zastavil.

Sťažovateľ uviedol, že okresný súd počas konania určil viaceré termíny pojednávania, na ktorých vypočul dvoch svedkov a ustanovil troch znalcov na ocenenie nehnuteľností. Sťažovateľ považoval mnohé úkony súdu za nadbytočné a neefektívne, pričom ako príklad zdĺhavého postupu a nečinnosti súdu uviedol, že rozsudok okresného súdu z 26. novembra 2002 mu bol doručený až v druhej polovici marca 2003. Sťažovateľ je zároveň toho názoru, že keby sa účastníci konania nedohodli na vyporiadaní BSM mimosúdnou cestou, konanie vedené na okresnom súde by prebiehalo aj v súčasnosti.

Sťažovateľ sa domnieva, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 166/90 bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedených skutočností sa sťažovateľ domáhal, aby ústavný súd v danej veci rozhodol nálezom, v ktorom by konštatoval:

„1. Okresný súd Bratislava IV v konaní vedenom pod č. k. 4 C 166/90 porušil základné právo Ing. S. U., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Ing. S. U. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 200 000 Sk (slovom: dvestotísíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava IV povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Ing. S. U. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 5 788 Sk (slovom: päťtisíc sedemstoosemdesiatosem slovenských korún) za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie na súd, á jeden úkon právnej 2730 Sk + režijný paušál 164 Sk), ktoré je Okresný súd Bratislava IV povinný zaplatiť na účet jeho advokátky Mgr. H. S. do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Sťažovateľ zároveň žiadal, aby v prípade publikovania rozhodnutia ústavného súdu v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky alebo na internetovej stránke, bolo jeho meno a priezvisko, ako aj meno a priezvisko jeho právnej zástupkyne nahradené iniciálkami.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 166/90.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom (...).

Z obsahu sťažnosti, ako aj jej príloh ústavný súd zistil, že uznesením okresného súdu sp. zn. 4 C 166/90 z 30. marca 2006 bolo konanie zastavené. Uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 13. apríla 2006. Z uvedeného vyplýva, že konanie, v ktorom malo podľa názoru sťažovateľa dôjsť k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bolo právoplatne skončené 13. apríla 2006.

V nadväznosti na to ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti konštatoval, že v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, t. j. 13. júna 2006, bol odstránený stav právnej neistoty, v ktorom sa sťažovateľ nachádzal pred právoplatným skončením súdneho konania, a k porušovaniu označeného základného práva už nedochádzalo.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02) sa ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (primerane aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pri tom z toho, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. K odstráneniu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím vo veci.

V súvislosti s uvedeným ústavný súd opakovane judikoval, že jedným zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 138/04, III. ÚS 317/05).

Meritórne konanie o námietke porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je účelné a v zásade prípustné v prípade, že takýmto konaním by ústavný súd bol spôsobilý odstrániť stav právnej neistoty vyvolaný zbytočnými prietahmi. V prípade, že sťažovateľovi

už bolo doručené právoplatné rozhodnutie daného štátneho orgánu, takáto možnosť zo zrejmých dôvodov neexistuje (napr. I. ÚS 235/03, III. ÚS 172/05).

Zistený skutkový stav bol základom pre záver ústavného súdu, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená. Z toho dôvodu ústavný súd sťažnosť odmietol už po jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, o návrhu sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nerozhodol, lebo jeho priznanie je v zmysle čl. 127 ods. 3 ústavy viazané na vyhovenie sťažnosti.

K uzneseniu sa podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde pripája odlišné stanovisko sudcu Juraja Babjaka.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júna 2006